

Antonio Argandoña

PROFESSOR EMÈRIT D'ECONOMIA DE L'IESE

El professor de l'iese afirma que la reforma laboral ha estat positiva a pesar de la precarització del mercat de treball perquè ha ajudat a reduir l'atur amb un creixement del PIB quasi nul. Però superat el pitjor moment, diu, els efectes es minimitzen i la capacitat per generar ocupació es modera. **Per Berta Roig**

“La creació d'ocupació baixarà de ritme a partir d'ara”

Fem l'entrevista amb el professor Argandoña uns dies abans del 27-S i, tot i que no és dels qui acostumen a defugir preguntes, respecte del que passarà a Catalunya a partir de demà prefereix mantenir-se en un segon pla. Això sí, té clar que si es parla de política, a Catalunya i a Europa, troba a faltar un nou lideratge fort, capaç d'emprendre “les reformes necessàries” per no ensopegar una altra vegada amb la mateixa pedra.

De les eleccions espanyoles del desembre el preocupa la incapacitat de governar en un escenari previsiblement més fragmentat i posa l'accent en la necessitat de superar les polítiques de xoc que han ajudat a passar el primer tràngol de la crisi per passar a actuar en clau de futur.

El problema és que no hem aprofitat per canviar el model de creixement?

No estic molt segur si l'hem aprofitat o no. La recuperació a curt termini està molt basada en els resultats de la reforma laboral i la reducció dels costos d'acomiadament i de funcio-

“

Em preocupa la

insistència a dir

que el sector

immobiliari s'està

recuperant

Hem de ser capaços

de crear llocs de

treball per als

refugiats que ens

arriben

Hem trencat la

pauta de necessitar

créixer un 2% per

ser capaços de

generar ocupació

ament del mercat de treball. Això ha facilitat que la gent tingui feina encara que sigui temporal. Al costat d'això es diu que es vol potenciar la indústria. Molt bé, aquí som bons per exemple fabricant cotxes, però difícilment podrem augmentar molt més la nostra capacitat productora de cotxes perquè tenim molta competència internacional. Què farem doncs, mirar cap a la indústria aeroespacial? Però és que primer haurem de mirar què estan fent la nostra

universitat i els centres de recerca. I des d'aquest punt de vista no he vist el canvi de model. Em preocupa la insistència a dir que el sector immobiliari s'està recuperant, un missatge que a més és només la propaganda interessada d'una banca plena de totxo.

I no el preocupa que l'ocupació que ens ha permès generar la reforma laboral sigui temporal i de baixa qualitat?

Aquesta ha sigut la solució a curt termini i em sembla bé.

No podem esperar repetir el model previ al 2007: la idea d'un contracte indefinit amb un cost d'acomiadament molt alt ja no pot funcionar. Aquests dies estem observant l'arribada de milers de refugiats, alguns tornaran al seu país quan millori la situació, però la majoria es quedaran aquí, i cal ser capaços de donar-los feina. El que em preocupa realment és que veig el país molt parat i sense iniciatives per resoldre-ho. I no es pot arreglar el mercat de treball sense parlar també del sistema educatiu, perquè aquesta és precisament la porta d'entrada al mercat de treball.

Les darreres dades d'atur mostren un esgotament en la capacitat de generar ocupació, però les previsions de creixement del PIB són prou optimistes. Ens podem trobar creixent al 3% i sense ser capaços de reduir l'atur?

Sí que crec que hem trencat la pauta antiga de necessitar créixer un 2% per ser capaços de generar ocupació. Hem generat ocupació amb creixements nuls i hem de poder continuar fent-ho, però a un altre ritme. Quan tens una

PERFIL

Més responsabilitat social

Antonio Argandoña és un dels professors més veterans de l'iese i un dels màxims experts en responsabilitat social i ètica empresarial. Per això té clar que el problema de l'atur no es solucionarà amb cap bandera política ni amb posicions dels agents socials pròpies dels anys vuitanta, sinó amb la implicació de tota la societat i amb un nou lideratge. I d'això, diu, “ens en falta”. Aleshores demana perdó i afirma que troba a faltar polítics com l'exprimera ministra britànica, Margaret Thatcher. “Va prometre posar fi a la inflació i ho va fer, a pesar de l'elevat cost polític que va tenir.” Avui, es lamenta, ni als EUA ni a Europa “hi ha prou coratge per fer els canvis necessaris”. Un d'immediat, per exemple, seria apujar els tipus.

Antonio Argandoña defensa l'oportunitat de repensar el model turístic a Barcelona. JOSEP LOSADA

economia que no creix i aproves una reforma laboral que fa que l'empresari descobreixi de cop que la gent comença a ser barata, això genera un resultat òptim quant a la creació d'ocupació. Però aquest moment inicial ja ha passat i ara la nova ocupació vindrà del creixement ordinari de l'economia i, per tant, el ritme de creació de llocs de treball es moderarà. Per això crec que hauríem d'anar pensant en una nova reforma laboral que hauria de ser la definitiva.

Anar cap a un model de contracte únic?

Sí, la idea d'un contracte temporal contraposat a un contracte indefinit ja es veu que no funciona. Aquesta va ser una solució per treure el tap a l'ampolla als principis dels vuitanta, quan el país començava una democràcia i tenia unes taxes d'atur brutals, però ara cal que reconduïm això i que simplifiquem les relacions laborals. Els sindicats es queixen de l'acomodament lliure, però això és una cosa que no existeix, quasi ni tan sols als EUA. El que hi ha d'haver són unes condicions per evitar que hi hagi arbitrariedad en l'aco-

miadament però que sigui relativament fàcil i, alhora, facilitar que les empreses es puguin adaptar als canvis en cada circumstància. I un estat del benestar en què es pensi molt en la persona i no en el lloc de treball com es fa ara.

Aquesta actuació sobre el mercat de treball hauria de ser la prioritat dels governs?

Tenim una situació social que ens preocupa, i això ha de ser la nostra prioritat. I és evident que en el cas de l'economia espanyola el punt principal hauria de ser l'ocupació i els joves, amb el que això significa de més responsabilitat de les empreses, que són les que han de crear l'ocupació. Més ajudes a la formació, que és el que necessita la gent jove per trobar feina, i al mateix temps reformes que facilitin accedir a una feina i mantenir-la en condicions acceptables. Però d'això no en volen parlar ni els sindicats ni les grans empreses. I tenim una evolució demogràfica lamentable: no podem oblidar que d'aquí a 15 anys en aquest país serem tots vells. Això és molt important, perquè hem de pensar com aquesta societat evolucionarà per prestar

Cal pensar una nova reforma laboral, que sigui la definitiva i simplifiqui les relacions laborals

No comparteixo els missatges que les pensions no es podran pagar, però caldrà prioritzar

El turisme és un sector important però no serà motor de creixement de l'economia

atenció a aquests problemes.

I pensar com es pagaran les pensions...

Efectivament. Però no sóc catastrofista ni comparteixo els missatges que no es podran pagar. Les pensions es paguen amb fons públics, i si no s'hi arriba amb els de la Seguretat Social, hi ha els dels altres impostos. Tot és una qüestió de prioritats.

Diu que els missatges sobre la recuperació del sector immobiliari són interessats i que la indústria ara com ara no està preparada per fer de motor... El turisme ha de ser doncs el gran generador d'ocupació?

Ara tenim a Barcelona aquest debat obert sobre el paper que ha de tenir el turisme, però no ens podem deixar portar pels interessos curtterministes d'un sector que és molt important però que no pot condicionar el futur de Barcelona ni el de Catalunya. Hem de repensar això.

Per tant creu que el govern d'Ada Colau l'encerta plantejant una moratòria?

Sí, si s'interpreta com que tenim un termini limitat de

temps per estudiar el model i replantejar-lo, i poder aleshores prendre les mesures correctes. És clar que a tots ens agradaria ara treure el màxim suc possible als hotels que acabem de fer, però hem de pensar si aquests hotels són els que necessitem per al dia demà. En tot cas aquest és un debat que caldria fer a tot Catalunya o a Espanya. Perquè tampoc té gaire sentit que les normes canviïn tant entre territoris. Com a mínim els principis han de ser comuns, perquè els turistes que arriben a l'aeroport del Prat després agafaran el TAV a Madrid.

El turisme no serà doncs, o no hauria de ser, la via per accelerar la recuperació econòmica?

A curt termini necessites sectors capaços de generar ocupació, perquè, no ens enganyem, les grans inversions innovadores trigaran anys a donar-se i donar resultat. I si vols generar ocupació penses en sectors com ara el turisme, el transport, l'alimentació. A curt termini t'interessen, però no seran aquests els que facin de motor de creixement, per això cal repensar-ne d'altres.